

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXIV.

Ljubljana, 2. avgusta 1937.

Štev. 8.

Izhaja mesečno. — Leto 1937. — Naročnina: 50 Din letno.

55.

Škof ljubljanski naznanja v globoki žalosti, da je v petek, dne 2. julija, ob 5 zjutraj v 88. letu življenja, v 64. letu mašništva in 40. letu škofovstva v samostanu očetov cisterciancev v Sličeni mirno v Gospodu zaspal, maziljen s sv. oljem,

prevzvišeni gospod

Dr. Anton Bonaventura Jeglič

nasl. nadškof garelski,

prisednik papeškega prestola in rimski grof, biseromašnik, odlikovan z redom svetega Save I. razreda, z redom Karadjordjeve zvezde 4. vrste in z redom belega orla II. razreda, častni meščan ljubljanski itd. itd.

Vodil je 32 let ljubljansko škofijo pod geslom »Pridi k nam Tvoje kraljestvo po Mariji« in zapustil v slovenskem narodu neizbrisne sledove blagoslovljenega dela. Gospod ga je poklical k sebi na praznik Marijin in na prvi petek, posvečen presvetemu Srcu Jezusovemu.

Truplo bo položeno na mrtvaški oder v dvorani škofijskega dvorca v Ljubljani.

Pogreb bo v Ljubljani v ponedeljek, dne 5. julija, ob 9 iz stolne cerkve sv. Nikolaja na pokopališče pri Sv. Križu.

Duši velikega pokojnika prosimo večni mir!

V Ljubljani, dne 2. julija 1937.

† Gregorij,
škof.

Župnim in duhovnijskim uradom ter predstojnikom samostanskih cerkva v ljubljanski škofiji.

Danes, dne 2. julija 1937, ob 5 zjutraj je v Stični umrl prevzvišeni gospod nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Pogreb bo v ponedeljek, dne 5. julija ob 9 iz stolnice v Ljubljani.

V vseh kuratnih in samostanskih cerkvah naj se zvoni kakor običajno za rajne.

Na dan pogreba, v ponedeljek, dne 5. julija, ob 9 naj se zvoni kakor ob pogrebih.

V sredo, dne 7. julija, bodi v vseh kuratnih cerkvah slovesno pogrebno opravilo: maša (prima missa in Commemoratione omnium fidelium cum oratione: pro defuncto episcopo), Reši me in, če mogoče, Officium defunctorum.

K temu opravilu naj se v nedeljo povabijo verniki, da se z molitvijo za pokoj duše nadškofa Jegliča zahvalijo Bogu za vse obilne milosti, ki so jih prejeli v 32 letih njegovega škofovanja.

V Ljubljani, dne 2. julija 1937.

† Gregorij,
škof.

† Nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

V jutru 2. julija 1937 se je kakor blisk raznesla žalostna novica, da je v samostanu oo. cistercianov v Stični ob 5 zjutraj nepričakovano umrl eden največjih Slovencev nadškof dr. A. B. Jeglič. Pred dvema dnevoma se je čil in zdrav vrnil s tabora mož in fantov v Celju, kjer je imel navdušen govor, v petek zjutraj — na prvi petek in na praznik Marijinega obiskanja — pa ga je našel njegov služabnik umirajočega v njegovi spalnici na tleh. Poklicani opat mu je podelil sveto maziljenje, na kar je izdihnil svojo veliko dušo. Zadela ga je možganska kap. Truplo je bilo položeno v stiški baziliki na mrtvaški oder in še isto popoldne prepeljano v Ljubljano. V dvorani škofijskega dvorca je ležal veliki pokojnik v odprti rakvi do pogreba. Nepregledne množice ljudi so ga hodile kropiti v nepretrgani vrsti noč in dan. V ponedeljek, 5. julija, na praznik sv. Cirila in Metoda, se je vršil pogreb ob ogromni udeležbi ljudstva. Na pogreb so prišli poleg apostolskega nuncijskega nadškofa goriški in belgrajski, nadškof-koadjutor zagrebški, škof celovski s svojim pomožnim škofom, dalje škofje djakovski, krški, skopljanski, lavantinski, senjski in apostolski administrator Bačke. Pokopaval je ljubljanski škof, slovesno črno mašo je opravil apostolski nuncij, pridigal je lavantinski škof, absolucije ob krsti pa so opravili poleg ljubljanskega ordinarija: prevzvišeni nuncij, nadškof belgrajski dr. Josip Ujčić, škof krški dr. Josip Srebrnič in škof skopljanski dr. Franc Gnidovec. Pogreba se je udeležil zastopnik Nj. Vel. kralja, vlada, senat in parlament. Truplo je bilo položeno k zadnjemu počitku v posebno grobnico na pokopališču pri Sv. Križu. Bil je pogreb, kakor ga Ljubljana še ni videla.

V grob je šel res sekularen mož, kakor se rode narodu komaj vsakih sto let.

Pokojni se je rodil dne 29. maja 1850 v Begunjah na Gorenjskem kot sin kmečkih staršev. V ljudsko šolo je hodil nekaj časa doma, l. 1859 pa je prišel v Ljubljano. V jeseni l. 1861 je vstopil v ljubljansko gimnazo in sicer kot gojenec »Alojzijevišča«. L. 1869 je z odliko maturiral in vstopil v ljubljansko duhovsko semenišče. Dne 27. julija 1873 je bil v ljubljanski stolnici od škofa dr. Jerneja Vidmarja posvečen v duhovnika. Ta škof ga je kot izredno nadarjenega poslal nadaljevat študije na Dunaj v Avguštinaj. Dne 15. decembra 1876 je bil promoviran za doktorja bogoslovja. Ko se je vrnil v domovino, je bil imenovan za kurata v ženski kaznilnici v Begunjah. Za tem se je podal na znanstveno potovanje in obiskal vseučilišča v Münchenu, Kölnu, Freiburgu, Tübingenu in Würzburgu, slednjič v Rimu. 24. aprila 1878 je bil imenovan za podvodja in ekonomu v škof. duhovskem semenišču, kjer je ostal tri leta. V tem položaju je predaval tudi cerkveno zgodovino in cerkveno pravo ter dogmatiko. Med tem je prosil za profesuro na teološki fakulteti v Zagrebu, ki je pa ni dobil. Postali pa so pozorni nanj in sarajevski nadškof dr. Josip Stadler ga je povabil v Sarajevo za kanonika. Šel je in ostal v Bosni 16 let. Bil je tam kanonik, generalni vikar (1890), arhidiakon-prošt kapitulja (1893), dokler ga ni papež Leon XIII. dne 14. julija 1897 imenoval za nasl. škofa siunijskega in pomožnega škofa sarajevskega. Posvetil ga je nadškof Stadler dne 12. septembra 1897. Ko je bil ljubljanski knezoškof dr. Jakob Missia imenovan za knezonadškofa v Gorici, si ga je zaželel v Ljubljani za naslednika. Dne 24. marca 1898 ga je papež Leon XIII. imenoval in dne 24. maja je slovesno nastopil stolico sv. Maksima. Ljubljansko škofijo je vodil z nepopisno gorečnostjo in z nad vse blagoslovljenimi uspehi polnih 32 let. L. 1929 si je izbral škofa-koadjutorja s pravico nasledstva v osebi profesorja teol. fakultete dr. Gregorija Rožmana. Na god sv. Bonaventure ga je v ljubljanski stolnici posvetil. Naslednjo pomlad pa ga je rahlo zadela kap. Bal se je, da ne bo mogel več uspešno delati, zato je zaprosil papeža Pija XI., naj ga razreši. Papež je ugodil njegovi prošnji in ga obenem imenoval za nasl. nadškofa garelskega. Dne 1. avgusta 1930 se je poslovil od Ljubljane in se naselil v gradu škofijskega posestva v Gornjem gradu. V tem času je slovesno obhajal svojo biserno mašo na ljubljanskem Stadionu. Novembra 1935 pa se je preselil v samostan oo. cistercianov v Stično, kjer je dne 2. julija 1937 nepričakovano v Gospodu zaspal, v 88. letu starosti, v 40. letu škofovstva in 64. letu duhovništva, odlikovan z odlikami sv. stolice in našega dvora.

To je okvir življenja izrednega moža. A kako čudovita podoba je v tem okviru.

Že kot bogoslovec in v prvih duhovskih letih je organizatorno in slovstveno deloval. Kot osmošolec je bil soustanovitelj »Domačih vaj« in v semenišču ustanovitelj govorniških vaj. Že takrat je mnogo pisal: poleg leposlovnih črtic zlasti apologetične članke. Po par mesecih bivanja v Sarajevu je že pridigal in pisal članke v hrvatskem jeziku. Izdal je tudi nekaj nabožnih knjig. Dasi do skrajnosti zaposlen z delom v šoli, v spovednici, na prižnici, v pisarni, na misijonskih potih v vzhodno Bosno, je še našel časa za živahno dopisovanje v periodične liste. Udeleževal se je raznih katoliških shodov in obširno o njih poročal.

Ogromno delo je izvršil v ljubljanski škofiji in je njegovo delo del slovenske zgodovine. Organiziral je delovanje in življenje duhovnikov in vernikov. Bil je mecen šolstva, branitelj narodnih pravic ter pisatelj knjig verske in vzgojne vsebine. V »Škofijskem listu«, ki ga je takoj ob prihodu

bistveno spremenil, je objavljaj leto za letom poslanice duhovnikom, poročal o konferencah dekanov, ki jih je že l. 1899 uvedel; ocenjeval elaborate pastoralnih konferenc in konferenc Sodalitatis Ss. C. Jesu. Red kano-nične vizitacije je že prva leta izpopolnil z lastnim obiskovanjem šole, s spovedovanjem ter s pregledovanjem cerkvenih matic in župnijskih kronik. Oživil je škofijske sinode, pripravil in vodil je tri (oz. štiri). Namesto tretje, za l. 1914 pripravljene, je izdal *Instructio Pastoralis Labac*. Nепrestano je priporočal misijone po župnijah, pospeševal Marijine družbe, l. 1904 uvedel vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa v škofiji. V vsakoletnih, včasih zelo obširnih pastirskih listih je obravnaval v poljudnem jeziku najbolj pereča vprašanja, dogmatična in moralna. Bil je duša katehetskikh shodov, vedno velik prijatelj orlovstvu, moralno je podpiral Krščansko socialno zvezo (Prosvetno zvezo) in snovanje izobraževalnih (prosvetnih) društev. Zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano (škofijska klasična gimnazija in konvikt) je njegovo največje verskoprosvetno delo. Kot prva čisto slovenska gimnazija je ta zavod odločilno vplival, da so se spisale vse srednješolske učne knjige v slovenskem jeziku. Neprecen-ljiv pa je pomen tega zavoda za vzgojo našega naroda.

Velike so njegove zasluge za ustvaritev jugoslovanske države. V agitaciji za majniško deklaracijo iz l. 1917 je nadškof Jeglič povabil za-stopnike vseh slovenskih strank, da so skupno z njim in stolnim kapitljem podpisali pritrdilno izjavo, na kar jo je podpisovalo tudi ljudstvo. Ko je bila v nevarnosti slovenska zemlja, je odšel v Pariz in London, da pri-dobi prijateljev svojemu narodu.

Dolga je vrsta knjig, ki jih je spisal in povečini sam založil. Že od nekdanj mu je bila kot pisatelju najbolj pri srcu apologetična snov, tako tudi kot škofu. Človek ne more razumeti, kako je mogel pri svoji ne-prestani službeni zaposlenosti toliko napisati.

Po geslu »Pridi k nam Tvoje kraljestvo po Mariji« je celo življenje delal, molil in trpel. Bil je izreden mož molitve. Spovedoval je ure in ure, da, cele dneve in noči. Govoril in pridigoval je navdušeno, prepriče-valno. Znana je njegova velika dobrodelnost, bil je odprtih rok do zad-njega in ni zapustil nič. Umrl je brez premoženja.

58.

Sporočilo svetega Očeta ob smrti nadškofa Antona Bonaventura Jegliča.

N. 19.875.

Belgradi, die 22 julii 1937.

Excellentissime Domine,

Beatissimus Pater, Cui zelum, sanctam vitam et mortem dignissimi Praesulis Antonii Bonaventurae Jeglič, Archiepiscopi tit. Garellensis, atque unanimem participationem cleri populique sollemnibus funeribus, quae venerationem et aestimationem qua optimus Pastor apud omnes fruebatur demonstraverunt, Exemus Nuntius communicavit, de morte benemerentis Archiepiscopi dolens, Tibi, clero universo, populo fideli atque familiae defuncti, in signum solacii, paternam Apostolicam Benedictionem toto corde impertit.

Haec, nomine Ex.mi Nuntii communicans, in osculo Sacri Annuli,
omni qua par est reverentia et obsequio permaneo
Excellentiae Vestrae Rev.mae

humillimus atque addietissimus servus

Sac. Paulus Bertoli
a Secretis.

Slovenski prevod se glasi:

Apostolsko poslaništvo v Beogradu, dne 22. julija 1937.

Prevzvišeni gospod!

Sveti oče, ki mu je prevzvišeni gospod nuncij poročal o gorečnosti, svetem življenju in smrti prevzvišenega vladike Antona Bonaventure Jegliča, naslovnega nadškofa garelskega, in o tem, kako je splošna udeležba duhovščine in vernega ljudstva pri slovesnem pogrebu pokazala veliko spoštovanje, ki ga je predobri pastir užival pri vseh, žaluje nad smrtjo tako zaslužnega nadškofa in v tolažbo podeljuje iz vsega sreca apostolski blagoslov Tebi, vsej duhovščini, vernemu ljudstvu in sorodnikom rajnekega nadškofa.

Ko to v imenu prevzvišenega gospoda nuncija sporočam, poljubljam Vaši Prevzvišenosti sveti prstan in ostajam z vsem spoštovanjem ponižno

vdani

Duh. Pavel Bertoli,
tajnik.

59.

Zahvala.

Izpolniti moram milo dolžnost, da se zahvalim vsem in vsakomur, ki je ob veličastnem pogrebu pokojnega nadškofa dr. Antona Bonaventure Jegliča izkazal na katerikoli način čast temu velikemu sinu našega naroda.

Predvsem se spoštljivo in udano zahvaljujem visokemu kraljevskemu namestništvu, da je izvolilo odrediti posebnega zastopnika Njegovega Veličanstva kralja in kraljevskega Doma v osebi spoštovanega in uglednega gospoda generala Lazarja Tonića.

Zahvaljujem se prevzvišenemu episkopatu Jugoslavije in sosednih škofij, ki so osebno ali po posebnih zastopnikih v bratski ljubezni z molitvijo in cerkvenimi opravili počastili spomin svojega zgledega tovariša. — Zahvaljujem se kraljevski vladi, ki je s tremi svojimi odličnimi člani poudarila velike zasluge pokojnikove za državo in narod. Istotako se zahvaljujem senatu in narodni skupščini, da sta odposlala svoje zastopnike na pogreb.

Zahvaljeni naj bodo vsi zastopniki naših mest, predvsem mesta Ljubljane, ter vseh ustanov, društev in organizacij, katerih posamezne naštevati ne morem.

Zahvala velja prav posebno članom Zveze fantovskih odsekov, ki so oskrbeli častno stražo ob mrtvaškem odru pokojnega nadškofa.

Zahvaljujem se vsem darovalcem vencev, posebej pa še tistim, ki so namesto cvetja darovali v dobrodelne namene vprav po mišljenju in želji pokojnikov.

Zahvaljujem se posebej odboru za pogreb, ki je z nežno skrbjo, pobožno pieteto in veliko spretnostjo pripravil in vodil pogreb.

Končno se zahvaljujem vsem, ki so se pogreba udeležili, ki so v dostojni spoštljivosti v špalirju izrazili čast pokojnemu. Prebivalstvo Ljubljane in slovensko ljudstvo je z udeležbo na pogrebu dalo samo sebi najlepše spričevalo. — Najtoplejša zahvala pa za vse molitve, ki so se opravile in se še opravljajo za pokoj duše našega velikega nadškofa Antona Bonaventura. Molimo zanj tudi še nadalje, a priporočajmo se tudi njegovi priprošnji pri Bogu, kateremu je služil vse življenje z junaško zvestobo.

V Ljubljani, dne 9. julija 1937.

† Gregorij,
škof.

60.

Pastirski list v spomin pokojnega nadškofa Antona Bonaventura Jegliča.

»Posnemavci moji bodite, kakor sem jaz Kristusov«
(I Kor 4, 16).

Dva in trideset let je vodil pokojni nadškof Anton Bonaventura Jeglič ljubljansko škofijo, dva in trideset let je nosil pred Bogom težko breme odgovornosti za Vaše duše in njihovo zveličanje. Spodobi se torej, da se ob njegovi smrti spomnite s hvaležnimi sreci njegovega dela in učenja ter njegovega zgleda, ki Vam ga je dajal s svojim življenjem.

Učil vas je v neštetih pridigah, nad šestdeset pastirskih listov vam je poslal, a nikdar ni ničesar učil, česar sam ni storil, nikdar vam ni nalagal krščanskih dolžnosti, katerih sam ni v polni meri izpolnjeval. Ni spadal med tiste učitelje, o katerih Jezus pravi: »P o n jih delih se n e r a v n a j t e ; g o v o r e n a m r e č , p a n e d e l a j o « (Mt 23, 4), pač pa je vse njegovo življenje živ opomin: »Z g l e d s e m v a m d a l « (Jn 13, 15) in s svetim Pavlom vam kliče: »P r o s i m v a s t o r e j , p o s n e m a v c i m o j i b o d i t e , k a k o r s e m j a z K r i s t u s o v « (I Kor 4, 16).

Jezus Kristus je prišel na svet, da v najpopolnejši meri izpolni voljo svojega Očeta v nebesih in mu s tem izkazuje najvišjo čast ter ga proslavi in poveliča pred vsemi stvarmi. Tako-le je dejal o svojem poslanstvu: »N i s e m p r i š e l i z n e b e s z a t o , d a b i v r š i l s v o j o v o l j o , a m p a k v o l j o t i s t e g a , k i m e j e p o s l a l « (Jn 6, 38). Ob koncu svojega zemskega življenja je mogel reči: »P o v e l i č a l s e m t e , O č e , n a z e m l j i , d o k o n č a l d e l o , k i s i m i g a d a l , d a g a i z v r š i m « (Jn 17, 4).

Nadškof Anton Bonaventura je skušal prav v tem Kristusa posnemati. Veroval je živo, da je Bog naš Stvarnik in najvišji Gospod, da je človek vsak trenutek od Boga odvisen, tako zelo in popolnoma odvisen, da bi niti za hip ne mogel živeti, ako ga božja vsemogočnost ne bi vzdrže-

vala. Človek ni sam svoj gospod, ampak v vsem in vedno odvisen od Boga, od katerega ima življenje in vso svojo bit. Iz te verske resnice je nadškof Anton Bonaventura pravilno sklepal, da mora potemtakem samo za Boga živeti, da je namen njegovega življenja ta, da večja in širi čast božjo, da Boga, svojega najvišjega Gospoda, poveličuje s tem, da njegovo voljo zvesto in stanovitno izpolnjuje, z eno besedo, da mora biti Bogu veren in zvest služabnik.

Ko je prišel kot čisto mlad duhovnik na Dunaj v Avguštninej, da se tam izpopolni v bogoslovni znanosti, je vzel iz zavodske knjižnice nabožno knjigo, da bi jo rabil za duhovno čtivo. V uvodu te knjige je čital, da je edina dolžnost človekova, ki vsebuje vse druge dolžnosti, ta, da stori vse v večjo čast božjo. Pri izpolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti ne sme iskati ne svoje časti, ne svoje udobnosti in koristi, ampak naj pozabi na se popolnoma in išče pri vsem delu edinole božjo čast in slavo. Ko je mladi Jeglič to prečital, si je dejal, da lepše in večje modrosti ne more biti v knjigi, in je ni čital dalje, ampak pod vtisom uvoda je napravil nekako obljubo, da bo vse svoje življenje delal vse le v večjo čast božjo brez ozira na sebe. In tako je stalo odtedaj njegovo življenje pod tem glavnim in nepremakljivim načelom: Vse v večjo čast božjo v zvesti službi in popolni odvisnosti od Boga.

V prvem pastirskem listu, ki ga je pisal vernikom ljubljanske škofije dne 20. maja 1898, razlaga svoje geslo: »Pridi k nam Tvoje kraljestvo po Mariji« in pravi: »Da nam pride kraljestvo božje po Mariji in da pri nas ostane, za to bom molil vsak dan posebno klečeč pred Jezusom v presvetem zakramentu in pri skrivnostni daritvi svete maše, za to bom delal, trpel in, če bi bilo treba, tudi prelil svojo kri« (Škof. list 1898, str. 64).

Kar je spoznal, da služi v božjo čast, to je zasledoval neutrudljivo brez vsakega človeškega ozira ali strahu. Ni se ustrašil nasprotovanja, ne sramotenja, ne najgrših klevet, ki so padale nanj, storil je vedno to, kar je spoznal, da je v večjo čast božjo in v zveličanje duš. Ko je zapazil, da imajo verniki o kaki verski ali nravni resnici napačne pojme, koj je z govorjeno in pisano besedo pojasnil in razložil cerkveni nauk, ali je bilo komu prav ali ne.

Iz želje, vse storiti v božjo čast, je izvirala njegova neugasljiva gorečnost za duše. Samega sebe je vsega žrtvoval dušam, da jih vodi k Bogu in k zveličanju. V ta namen je študiral, pripravljal in vodil tri škofijske sinode, pisal knjige in predsedel dolge dneve v spovednici, pri čemer je izčrpal vso svojo sicer krepko in zdravo telesno moč.

Sam je preklečal dnevno dolge ure pred Jezusom v tabernaklju, hotel pa tudi vse vernike napolniti z ljubeznijo do Jezusa in njegovega presvetega Sreca. Da bi tudi verniki radi častili in molili Jezusa v presvetem Zakramentu, je l. 1904 upeljal v škofiji vedno češčenje presvetega Rešnjega Telesa tako, da se vsak dan skozi vse leto na enem kraju škofije javno moli in časti presveti Zakrament. Kako je ta pobožnost poživila vero v Jezusovo navzočnost in poglobila ljubezen do Njega! Ko je papež Pij X. izdal l. 1910 odlok o zgodnjem obhajilu otrok, se je proti vsem pomislekom trudil, da bi šolarji že v prvem razredu pristopili k svetemu obhajilu. Kako se je veselil, ko je videl, da se to po vsej škofiji godi.

Uvedel je bratovščino sv. Družine. Pri kanonični vizitaciji je vedno poizvedoval, kako je v župniji ta bratovščina razširjena, koliko družin je vpisanih. Pod zaščito svete Družine živeče družine bodo znale

in mogle bolj vestno vzgajati otroke v strahu božjem in v ljubezni do Jezusa.

Tudi največja Jegličeva ustanova: Zavod sv. Stanislava z lastno gimnazijo ima nagib svojega nastanka v skrbi za zveličanje duš. Bolelo ga je, silno bolelo, ko je videl, koliko mladih dijakov iz krščanskih družin zgubi vero in opusti versko življenje pod slabimi vplivi, katerim so dostikrat brez zadostne obrambe izpostavljeni. Zato je takoj ob začetku svojega škofovanja z njemu lastno odločnostjo začel delo ustanovitve lastne gimnazije, v kateri naj se šolajo in vzgajajo dijaki v soglasju s katoliško vero.

Nadškof Jeglič je bil vodnik, ki je odločilno posegal v javnost, tudi v narodno, kulturno, gospodarsko in politično delovanje. A pri vsem tem ga je vedno vodila misel na zadnji cilj in namen, ki si ga je postavil: za čast božjo in za blagor duš.

Zveličanje duš in večjo čast božjo je hotel doseči po Mariji. Trditi moram, da nadškof Jeglič ni česar ni storil brez Marije. Za vsak svoj korak, za vsako odločitev se je njej priporočil. Nikdar ni stopil pred Jezusa razen ob roki svoje nebeške Matere. Ko je potoval iz Bosne v svojo novo, ljubljansko škofijo, se je grede ustavil na Trsat. V ondotnem slavnem Marijinem svetišču je opravil duhovne vaje in se tako v okrilju božje Matere pripravil za težko in veliko delo v ljubljanski škofiji. Vsako leto vsaj enkrat, če je mogel pa dvakrat, je pohitel potem iz Ljubljane na Trsat, da se tam zopet Marijini priprošnji priporoči.

Ker je iz lastne izkušnje poznal moč Marijine priprošnje in blagodejen vpliv Marijinega češčenja, je zlasti mladini neprestano priporočal to češčenje. Kakor lep cvetlični vrt je postala ljubljanska škofija po prizadevanju njegovem, v vsaki župniji je zasajena Marijina družba. Ne more se opisati, kako so mu bile Marijine družbe pri srečanju; kako se je veselil, kjer je videl cvetočo in delavno Marijino družbo fantov in deklet. V nobenem nagovoru mladini ni pozabil priporočati češčenja Marijino. Še zadnji njegov poziv pred smrtjo je bil: Povsod Boga in Mater Marijo!

Pri vsej svoji skrbi za zveličanje vaših duš se je ravnal po besedah svetega Pavla: »Zatiram svoje telo in ga devljem v sužnost, da bi, ko evangelij oznanjam drugim, sam ne bil zavržen« (I Kor 9, 27). Svoje delo je namreč spremljal z molitvijo in s strogo spokornostjo. Do sebe ni poznal usmiljenja. Delal je kolikor so vzdržale njegove moči. Za en mesec v poletju je po navadi odhajal na počitnice, toda njegove počitnice so bile delavne. Vzel si je s seboj vse ono delo, za katero je rabil zbranosti in katerega med letom v Ljubljani ni mogel dovršiti. Še ko je odšel v pokoj, ni maral dati svojemu staremu in izmučenemu telesu počitka. Enako zgodaj je vstajal kakor prej, še dalje klečal pred tabernakljem, ni si privoščil daljših sprehodov — točen red kakor ga je imel vse življenje si je pridržal tudi v pokoju. Vsem nasvetom, naj si več počitka in udobnosti privošči, se je prijazno nasmehnil ter odvrnil: »Telesu se ne sme nikoli preveč popustiti, ker se pomehkuži in ni več dosti odporno.«

Mrtvičil je svoje telo ne samo z napornim delom, ampak prav po svetniško s prostovoljno težko pokoro. Po njegovi smrti smo našli bič, s katerim se je za pokoro večkrat bičal (še ob smrti je nosilo njegovo telo sledove bičanja) in iz žice spletene spokorne pasove, katere je včasih nosil za pokoro. Res, zatiral je svoje telo in ga deval v sužnost prostovoljne pokore ne samo zase, ampak za vse duše svoje škofije, da z molitvijo in strogo pokoro sprosi od Boga uspeh svojim naporom za zveličanje duš.

Tako je res z lastnim življenjem pokazal, k čemur je vas opominjal. Njegov zgled vam pravi: »Posnemajte mene, bratje, in glejte na tiste, ki tako žive, kakor imate zgled na nas« (Fil 3, 17). Ob njegovem grobu si vzemite za vodilo njegove besede, ki jih je zapisal v svojem drugem postnem pastirskem listu l. 1899 in po katerih se je dosledno sam ravnal: »Bogu služiti je tvoj poklic na zemlji... Zato si na svetu od prvega svojega početka do zadnjega vzdihljaja! Bogu moraš služiti kot otrok; njemu moraš služiti v mladosti in starosti in to vsak dan, vsak trenutek, zmiraj in povsod, ker le to je ves človek. V ti službi moraš upotrebiti vse, kar imaš na duši in na telesu... Vsako delo in vsak posel moraš tako izvršiti, vsako veselje in radost tako uživati, vsako muko in trpljenje tako nositi, kakor je po volji božji, kakor zahteva služba božja: to je ves človek« (Škof. list 1899, str. 2).

Ta nauk, ki ga je potrdil s svetlim zgledom svojega življenja, bodi vam svetilnik, ki vas vodi skozi nejasnost, zmedo in zbežnost sedanjosti, da uravnate po njem svoje življenje tako, da boste živeli in delali v čast božjo, zvesto služili Gospodu Bogu, vestno izpolnjevali njegove zapovedi in tako se zveličali. Vaše zveličane duše bodo najponosnejši spomenik pokojnemu nadškofu Antonu Bonaventuri, čigar duši naj pravični Sodnik da za plačilo večno življenje.

Ob koncu vam sporočam, da je sam sv. Oče papež Pij XI. po svojem zastopniku, apostolskem nunciju v Beogradu dal sporočiti, da »žaluje nad smrtjo tako zaslužnega nadškofa in v tolažbo podeljuje iz vsega srca apostolski blagoslov škofu, vsej duhovščini, vernemu ljudstvu in sorodnikom rajnega nadškofa«.

Ta blagoslov svetega Očeta naj vas utrdi v dobrih sklepkih, da jih z božjo pomočjo tudi izvršite. Amen.

V Ljubljani, dne 2. avgusta 1937, na trideseti dan smrti nadškofa Antona Bonaventure.

† Gregorij,
škof.

Opomba: Ta pastirski list naj se vernikom prebere s prižnice.

61.

Sodbe o dogodkih v Španiji.

V presoji državljanske vojske v Španiji in z njo združenih dogodkov se v svetu — in tudi pri nas — kažeta dva tabora, ki po svojem svetovnem nazoru razširjajo nasprotujoče si sodbe. Da bi svet poučili o resničnem stanju, so španski škofje izdali z datumom 1. julija 1937 skupen pastirski list, na katerem je podpisanih poleg 2 kardinalov, 6 nadškofov, 35 škofov in 5 kapitularnih vikarjev.

Kardinal nadškof v Toledu je poslal originalni tekst pastirskega lista vsem škofom na svetu s sledečim spremnim pismom:

»Častiti brat!

Odkar je vzplamtel v naši Španiji požar državljanske vojne, je preteklo že celo leto; in ne svita se še v teh raznoterih stiskah velikega boja žarek zaželenega miru. Med tem pa ne divja samo vojska na bojnih poljih in se ne razdvajajo samo Španci v razne stranke, ampak strašne

reči, ki se pri nas gode, so zavzele že skoro ves svet in ločijo duhove drugih narodov, bodisi zaradi podobnosti svetovnega nazora ali zaradi nesoglašanja s to ali ono vojskujočo se stranko ali zaradi različnih naukov in naziranj, ki ločijo ljudi zlasti v političnem, družabnem in gospodarskem pogledu. To ločitev silno pospešuje, ker vojne dogodke in mnenja vojskujočih se strank tako hitro razširja po vsem svetu tisk in elektrika.

In tako se je zgodilo, da so se premnoga poročila o vojnih dogodkih samih ali o tem, kar se na vojno nanaša, oddaljila od resnice — kakor je tem ali onim po volji ali v korist — ali se je izkvaril njih pravi pomen; vse to pa se neredko izprevrže v kvar zgodovinske resnice same, da, celo v kvar pravičnosti, države in Cerkve.

Zato smo, častiti brat, španski škofje, v skrbi za svoje cerkve, ki so po večini že od začetka vojne trpele strašno opustošenje, in v svesti si dolžnosti, ki izvirajo iz ljubezni do domovine, mislili, da je najboljša, da izdamo to skupno dokazno pismo (dokument), v katerem razodevamo svoje misli o sedanjih dogodkih v Španiji, in ga pošljemo vsem bratom v škofovskem dostojanstvu.

To sem hotel v imenu vseh storiti s tem pismom, ki ga pošiljam vsem škofom. Tiskata se francoska in angleška prevoda, ki bosta čimprej prišla za tem pismom, da ga vsak prevzvišeni gospod škof more porabiti.

Ko to Tvoji Prevzvišenosti sporočam, mi je drago, da z mirovnim poljubom izrazim čustva svoje ljubezni in Tvoji Prevzvišenosti izjavim pokorno vdanost.

V T o l e d u, dne 20. julija 1937.<

† Izidor kard. Gomá y Tomás,
nadškof toledski.

Pastirski list španskih škofov bom na primeren način objavil v pravilni pouk vsem vernikom.

Pripomnim pa še to:

Edvarda Kocbeka članek »P remiš lje van je o Š pa ni ji«, ki je objavljen v Domu in svetu 1937 str. 90—105, je po vsebini in obliki zmožen vzbuditi v čitateljih krivične sodbe o katoliški cerkvi in mržnjo do nje. Stavek: »Vse herezije in odpadi so bili navadno očita dejanja, duhovno junaštvo prepričanih ljudi, ki se po svoji vesti odločajo za večjo in boljšo resnico,« je, kakor je zapisan, popolnoma zmoten in nasprotuje stališču in nauku katoliške Cerkve.

V L j u b l j a n i, dne 2. avgusta 1937.

† Gregorij,
škof.

Konkurzni razpis.

S tem se razpisuje vsled promocije dosedanjega župnika izpraznjena župnija V r h n i k a v vrhniški dekaniji. Na novo pa se razpisujeta župniji: M o k r o n o g v trebanjski dekaniji, stoječa pod patronstvom graščine Mokronog; in S t a r i t r g o b K o l p i v semiški dekaniji, stoječa pod patronstvom kolegiatnega kapitlja v Novem mestu. — Pravilno opremljene prošnje se naslovijo v prvem primeru na škofijski ordinariat, v drugem

in tretjem na patrona in se pošljejo škofijskemu ordinariatu. Rok za vlaganje prošenj se zaključi dne 6. septembra 1937.

V Ljubljani, dne 31. julija 1937.

† Gregorij,
škof.

63.

Nabirka za poškodovane po toči in povodnji.

V zadnjih tednih so zadele razne kraje v škofiji velike vremenske nesreče, zlasti je nevihta z nalivom in točo naredila ogromno škodo v dobrepoljski kotlini, v okolici Novega mesta in v okolici Kamnika. Nenadna povodenj pa je težko prizadela župnijo Sv. Križ pri Kostanjevici. Škoda znaša več milijonov dinarjev. Opustošena so polja in travniki, uničeni vsi poljski sadeži, uničeni sadni vrtovi in vinogradi, poškodovane hiše in gospodarska poslopja. Prebivalci so povsod po večini siromašni, zato je pomoč tembolj potrebna.

Zaradi tega se določa za vse župne in duhovnijske cerkve v škofiji cerkvena nabirka za ponesrečence, ki naj se prej oznani in primerno izpelje. Nabrane vsote naj se čimprej pošljejo škofijskemu ordinariatu.

† Gregorij,
škof.

64.

Škofijska kronika.

Cerkveno odlikovanje. Za častnega konzistorialnega svetnika je bil imenovan Vojteh Hybášek, profesor škof. klas. gimnazije na zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano; za škof. duh. svetnika pa Andrej Česenj, župnik v Podgradu, in Franc Šušteršič, župnik v Selcih nad Škofjo Loko.

Umeščen je bil Franc Šmit, župni upravitelj na Št. Urški gori, dne 6. julija 1937 na župnijo Ihan.

Podeljene so bile župnije: Duplje Antonu Hafnerju, kuratu drž. ženske kaznilnice v Begunjah pri Lescah; Krka Francu Jeraša, župniku pri Sv. Trojici nad Cerknico; Devica Marija v Polju Janezu Kete, župniku in dekanu na Vrhniki.

Imenovani so bili: Franc Hiti, kaplan v Gorjah, za kurata drž. ženske kaznilnice v Begunjah pri Lescah, Silvester Skebe, kaplan v Višnji gori, za upravitelja župnije Št. Urška gora, in Viktor Švigelj, župnik na Blokah, za ekskurendo-upravitelja župnije Sv. Trojica nad Cerknico.

Premeščeni so bili: Ludovik Čepon, kaplan v Smedniku, za prefekta v Zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano; kot kaplani: Franc Čampa iz Zagorja ob Savi v Šmartno pri Litiji; Ignacij Kunstelj iz Velikih Lašč v Zagorje ob Savi; Martin Gorše iz Škocijana pri Mokronogu v Sv. Križ pri Kostanjevici; Milan Kopusar iz Dobrnič v Višnjo goro; Ivan Pavlin iz Sv. Križa pri Kostanjevici v Litijo; Franc Mate iz Št. Jerneja v Podzemelj in Ivan Fink z Bleda v Št. Jernej.

Nomeščeni so bili semeniški duhovniki kot kaplani: Marko Mihelič v Velikih Laščah; Ignacij Berglez v Dobrniču in Franc Šoukal na Bledu.

Umrla sta: Janez Drunecy, župnik v pok., na Jezerskem dne 23. junija 1937 v starosti 70 let; in Janez Hromec, župnik v pok., v Stožicah dne 22. julija 1937 v starosti 76 let. — Naj v miru počivata!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 2. avgusta 1937.

† **Gregorij,**

škof.

Jože Jagodiec,

v. d. ravn.

Vsebina: 55. Naznanilo o smrti nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča. — 56. Naročilo župnim uradom o zvonjenju in pogrebnih opravilih. — 57. Življenjepis nadškofa Jegliča. — 58. Sporočilo sv. Očeta ob smrti nadškofa Jegliča. — 59. Zahvala ordinarija. — 60. Pastirski list o nadškofu Jegliču. — 61. Sodbe o dogodkih v Španiji. — 62. Konkurni razpis. — 63. Nabirka za poškodovane po toči in povodnji. — 64. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (**Ignacij Nadrah**). — Odgovorni urednik: **Jože Jagodiec**.
 Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: **Karel Čeč**.